

L-EWWEL SENA

L-ISTORJA

IL-HIN: Siegha u nofs

L-Isem: _____

Il-Klassi: _____

1. Wiegeb dawn il-mistoqsjiet.

- 1.1 (a) Seklu fih (10, 100, 1000) sena. (1)
(b) Illum qegħdin ngħixu fis-seklu (19, 20, 21, 22). (1)

1.2 F'liema seklu kienu jiġu dawn id-dati?

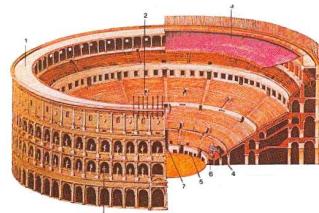
- (a) 75 W.K. _____ (1)
(b) 635 W.K. _____ (1)
(c) 120 Q.K. _____ (1)
(d) 19 Q.K. _____ (1)

1.3 Liema minn dawn huma sorsi **primarji** jew **sekondarji**?

(a) _____

(b) _____

(c) _____

(d) _____

(4)

1.4 Ikteb Veru jew Falz għal dawn is-sentenzi.

- (a) Manuskritt hu dokument originali miktub bl-idejn. _____
- (b) Kontinwità tfisser li l-affarijiet baqgħu l-istess. _____
- (c) Arkeologu hu wieħed li jistudja dwar il-blatt. _____ (1)
- (d) Meta tempatizza tkun qiegħed tifhem dak li jħoss ħaddieħor. _____ (1)
- (e) Djarju hu sors sekondarju. _____ (1)

(Total: 15-il marka)

2. Ikteb l-ismijiet it-tajba taħt kull stampa billi tagħżel mil-lista ta' hawn taħt.

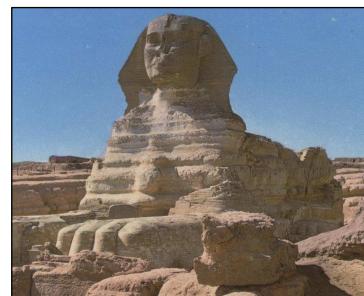
urna, mummja, piramidi, teatru Grieg, sfinġa, akropoli

(a) _____

(b) _____

(c) _____

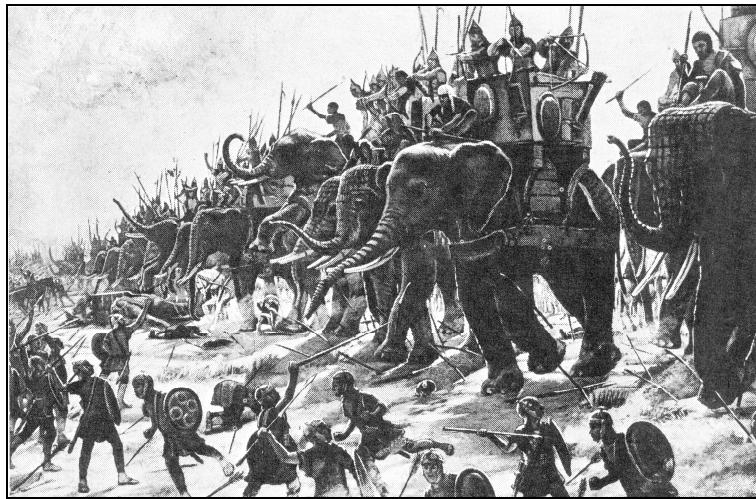
(d) _____

(e) _____

(f) _____ (6)

(Total: 6 marki)

3. Hares sewwa lejn is-sors u wara wiegeb il-mistoqsijiet kollha.

3.1 Din hija ġrajja mill-Gwerer Puniċi. Għaliex inqalghu dawn il-gwerer?

(2)

3.2 Min huma s-suldati li qegħdin jiġgielu fuq l-iljunfanti? _____ (1)

(2)

3.4 Semmi **żewġ** problemi li setgħu ltaqgħu magħħom matul dan il-vjaġġ.

(2)

3.5 Min kien il-Ġeneral li kien qed imexxi s-suldati ta' fuq l-iljunfanti? _____ (1)

3.6 X'vantagġġ kellhom is-suldati bl-iljunfanti fuq l-għedewwa tagħhom?

(2)

3.7 X'kien ir-riżultat finali ta' dawn il-Gwerer Puniċi?

(1)

- 3.8 Immaġina li inti kont tifel/tifla tgħix f' Malta fi żmien Puniku (Feniċju/Kartaġiniż). Is-sentenzi biex tiddeskrivi l-ġurnata tiegħek.

(5)

(Total: 16-il marka)

4. Wieġeb dawn il-mistoqsijiet dwar il-preistorja.

- 4.1 F'Għar Dalam instabu fdalijiet differenti ta' annimali li llum ma jgħixx f' Malta. X'juri dan dwar il-Gżejjer Maltin?

- 4.2 Dawn il-fdalijiet instabu f'**saffi differenti**. F'liema saff instabu l-eqdem fdalijiet?

- 4.3 Il-preistorja Maltija tinqasam fi **tliet** taqsimiet prinċipali. Għid liema huma.

- 4.4 Ghaliex il-fdalijiet li nstabu fi Skorba huma importanti?

- 4.5 Semmi **hames** affarrijiet li l-bniedem fil-preistorja ma setax jagħmel.

eż. Ma setax isiefer bl-ajruplan.

(5)

4.6 Għaliex Malta tista' tīgħi meqjusa bħala art imqaddsa fiż-żminijiet preistoriči?

4.7 X'ini d-differenza bejn **tempju u ipoġew**?

(1)

4.8 Semmi isem ta' **tempju u ta' ipoġew** f' Malta.

(2)

4.9 Kieku kont man-nies li qegħdin jibnu tempju bħal dan, ma' liema diffikultajiet stajt tiltaqa'?

Semmi tal-anqas **tlieta**.

(3)

(Total: 20 marka)

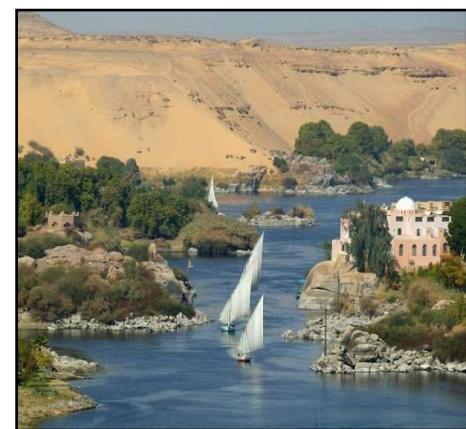
5. Wieġeb dawn il-mistoqsijiet dwar iċ-ċiviltaġiet antiki ta' madwar il-Mediterran.

5.1 Liema civilizzazzjoni nbniet madwar ix-Xmara Nil?

(1)

5.2 X'użu kienu jagħmlu n-nies ta' din iċ-ċivilta mix-Xmara Nil? Semmi **tlieta**.

(3)

5.3.1 X'kien jissejjah ir-raġel li qed tara bilqiegħda fuq it-tron?

_____ (1)

5.3.2 X'kien isir mill-ġisem ta' dan ir-raġel wara li jmut?

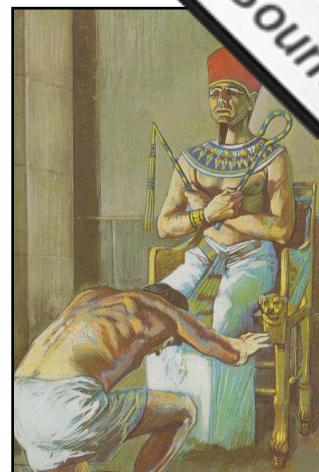
_____ (1)

5.3.3 Fejn kien jitqiegħed il-ġisem ta' dan ir-raġel wara li jmut?

_____ (1)

5.3.4 Ghaliex ir-raġel l-ieħor qed jitbaxxa quddiemu?

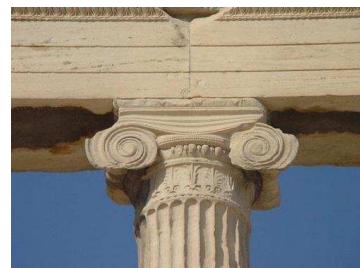
_____ (1)

5.4.1 Ma' liema ċiviltà tassoċja din il-kolonna li tidher fis-sors?

_____ (1)

5.4.2 L-istil ta' din il-kolonna hu: (*doriku, korintu, joniku*). (1)

5.5 Dawn in-nies kienu famuži wkoll fil-filosofija.
Semmi żewġ filosofi ta' din iċ-ċiviltà.

(a) _____ (b) _____ (2)

5.6 Ghaliex jingħad li l-logħob Olimpiku beda minn dawn in-nies?

_____ (1)

5.7 Semmi qasam ieħor li għalihi baqgħu jissemmew in-nies ta' din iċ-ċiviltà.

_____ (1)

(Total: 14-il marka)

6. Aqra u hares sewwa lejn dawn is-sorsi u wara wieġeb il-mistoqsijiet dwar iċ-Ċiviltà Għarbija.

6.1 Aqra din is-silta u fl-ispazju mogħti ikteb is-sitt affarijiet żabaljati li ssib fiha.

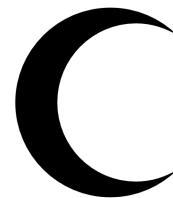
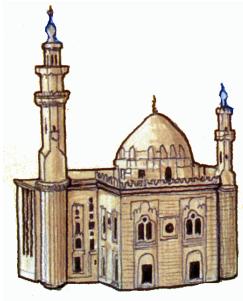
Xi ghaxar snin wara l-mewt ta' Kristu, Muħammad waqqaf ir-reliġjon Iżlamika. Hu kien isostni li kien magħżul minn Alla bħala l-profeta speċjali tiegħi biex ixerred din ir-reliġjon. Din ir-reliġjon hi bbażata fuq twemmin fi tliet allat, sawm matul ir-Ramadan, l-importanza tat-talb u t-tqarbin darba fis-sena. Għall-ewwel in-nies ma laqgħux din ir-reliġjon u Muħammad kellu jaħrab minn Ĝerusalem, iżda wara beda jikteb ktieb mill-Bibbja. Biż-żmien din ir-reliġjon inxterdet u ġafna Għarab bdew iħarsu lejn Medina bħala l-Belt Imqaddsa.

- (a) _____
(b) _____
(c) _____
(d) _____
(e) _____
(f) _____

(6 marki)

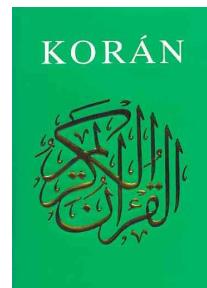
6.2 Qabbel dan il-kliem mal-istampi t'hawn taħt.

(*Il-Ktieb Qaddis tal-Misilmin, moskea, simbolu tal-Iżlam, il-Kaaba*)

(a) _____

(b) _____

(c) _____

(d) _____ (4)

6.3 X'effett kellha l-ħakma tal-Għarab fuq Malta? Semmi żewġ effetti.

_____ (2)

6.4 Għaliex il-Kantilena hija importanti fl-istorja ta' Malta?

_____ (2)

(Total: 14-il marka)

7. Aqra u wiegeb fit-tul.

‘L-Imperu Ruman kien imperu li ġakem ġafna artijiet madwar il-Mediterran.’ Ikteb fit-tul dwi Rumani. Tista’ ssemmi kif Ruma, minn belt żgħira saret imperu kbir; kif kienu jgħixu r-Rumani, logħob li kienu jħobbu jaraw; l-armata Rumana; it-toroq li bnew; kif spiċċa l-imperu u l-importanza tiegħu fl-istorja.

(Total: 15-il marka)
